

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia: ju.L2@regeringskansliet.se

JU2023/01643

Betänkandet Ett förstärkt konsumentskydd mot riskfylld kreditgivning och överskuldssättning (SOU 2023:38)

Förvaltningsrätten i Stockholm har, utifrån de aspekter som domstolen har att beakta, inget att invända i sak mot bedömningarna och förslagen i betänkandet. Förvaltningsrätten vill dock lämna följande synpunkter på förslaget att det s.k. Skri-registret ska bedrivas i privat regi, på frågan om överklagande av vissa beslut och på konsekvensanalysen.

Bedrivande av Skri-register i privat regi

I det föreslagna Skri-registret kommer integritetskänsliga uppgifter att behandlas. För att säkerställa att uppgifterna skyddas på ett tillräckligt säkert sätt anser förvaltningsrätten att tillsyns- och sanktionsmöjligheterna samt övriga sätt som uppgifterna skyddas på bör övervägas ytterligare i det fortsatta arbetet med förslagen. Det gäller bland annat att det tydligt bör framgå av lag vilka typer av aktörer som får ansöka om tillstånd att föra ett Skri-register och frågan om det är motiverat att särskilda krav ställs på utländska aktörer.

Överklagande av vissa beslut

Förvaltningsrätten noterar att några av förslagen kan leda till förvaltningsrättsliga beslut som kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

När det gäller förslaget att införa ett Skri-register kan flera olika typer av mål vid förvaltningsdomstol aktualiseras. Exempelvis kommer det att vara möjligt att överklaga Integritetsskyddsmyndighetens beslut att avslå en ansökan om tillstånd för att föra Skri-register och myndighetens beslut att ingripa mot ett bolag som innehar ett sådant tillstånd. Även Finansinspektionens och Integritetsskyddsmyndighetens tillsyn över att skyldigheten att rapportera till Skri-registret följs kommer att kunna resultera i överklagbara beslut. Slutligen kan även mål om rättelse och radering av personuppgifter enligt EU:s dataskyddsförordning (förordning 2016/679) aktualiseras för de personuppgifter som behandlas i Skri-registret.

Bestämmelserna om kreditprövning i 12 § konsumentkreditlagen (2010:1846) kan redan i dag bli föremål för prövning av allmän förvaltnings-

domstol. Det gäller om Finansinspektionen eller Konsumentverket beslutat om sanktioner mot ett bolag som inte levt upp till kraven om kreditprövning och beslutet överklagas. Denna typ av mål kan vara omfattande, komplexa och innehålla svåra gränsdragningsfrågor, vilket även uppmärksammats i betänkandet (s. 322 ff.).

De föreslagna ändringarna av 12 § konsumentkreditlagen, dvs. att kreditprövningen när det behövs ska inkludera aktuella och relevanta uppgifter från en extern databas, kan leda till ytterligare tillämpnings-svårigheter och till komplexa bedömningsfrågor. Exempelvis ger den föreslagna lagtexten fortsatt stort bedömningsutrymme för vad som utgör aktuella och relevanta uppgifter i ett enskilt fall. Det kan även uppstå gränsdragningsfrågor som rör när ett sådant inhämtande behövs. Det kan därför antas att tillsynsmyndigheterna även fortsättningsvis kommer att fatta beslut om ingripande på grund av bristande kreditprövningar som sedan kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Även om förslagen inte kan förväntas leda till en markant ökning av antalet överklaganden till domstolen, är förvaltningsrätten av uppfattningen att de mål som kan aktualiseras ofta kommer att vara omfattande och komplexa och därmed resurskrävande.

Till detta kommer att beslut av Spelinspektionen kan överklagas till förvaltningsdomstol (Förvaltningsrätten i Linköping).

Mot denna bakgrund anser förvaltningsrätten att utredningen i högre utsträckning borde ha behandlat frågan om överklagande avseende respektive förslag. Dessa frågor bör därmed behandlas mer utförligt i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Konsekvensanalys

Förslagets påverkan på de allmänna förvaltningsdomstolarna har inte berörts i konsekvensanalysen. Det är en brist med tanke på att ett flertal nya måltyper kan aktualiseras vid förvaltningsdomstolarna som en följd av förslaget om införande av ett Skri-register.

Det bör även beaktas att utredningen har fört fram att förslagen kan förväntas medföra att antalet ansökningar om ekonomiskt bistånd kommer att öka. I förlängningen kan det innebära ett ökat antal överklagade beslut, vilket också påverkar de allmänna förvaltningsdomstolarnas resurser.

Mot denna bakgrund behöver konsekvenserna för de allmänna förvaltningsdomstolarna analyseras i det fortsatta arbetet med förslagen.

Förvaltningsrätten förutsätter även att de allmänna förvaltningsdomstolarna ges behövliga ekonomiska tillskott om analysen visar att det blir en ökad måltillströmning till följd av förslagen.

Detta yttrande har beslutats av chefsrådmannen Maria Eka efter föredragning av förvaltningsrättsfiskalen Josefin Björkman.

Maria Eka

Josefin Björkman